

Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in Fedakar Ahlakı

Allah rızası için birlik içinde hareket etmek, müminlerin zorluklar karşısında başarı elde etmesinde önemli bir imani sırdır. Müslümanların tarih boyunca yaşadıkları olaylara baktığımızda da zorluk ve sıkıntıların hep bu şekilde aşılabildiğini görürüz. Başta Allah'ın tüm insanlara örnek kıldığı Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) ve sahabeler olmak üzere, Müslümanlar bu ahlakı en güzel şekilde yaşamış, gösterdikleri üstün tesanüd ve fedakarlık örnekleriyle İslamiyet'in ve Kuran ahlakının tüm dünyaya yayılmasına vesile olmuşlardır.

Peygamber Efendimiz (sav), gönderildiği müşrik toplumu, o güne kadar yaşadıkları sapkın inançlarını terk etmeye ve yalnızca bir olan Allah'a kulluk etmeye çağırmıştır. Resul-ü Ekrem Efendimiz, bu tebliği sırasında çok büyük zorluklarla karşılaşmıştır. İslam ahlakının toplumda yaygınlaşmasının kendi menfaatlerini zedeleyeceğini düşünen müşrikler, Peygamberimiz (sav)'e ve inananlara karşı birlik olmuş, ellerindeki tüm imkanları kullanarak büyük bir mücadele yürütmüşlerdir. Atalarının şirk dinini değiştirmeyi kabul etmemiş, Peygamberimiz (sav)'e tuzaklar kurmaya yeltenmişlerdir. Resulullah'tan nefislerine uygun ayet getirmesini istemiş, O'nu öldürmeye, yaşadığı yerden sürmeye ya da tutuklamaya kalkışmışlardır. Allah'ın Resulü'nün tebliğinin insanlar üzerindeki etkisini önleyebilmek için, Peygamberimiz (sav)'e delilik, büyücülük, akıl yetersizliği, doğru sözlü olmamak, şairlik gibi asılsız iftiralarda bulunmuşlardır. Peygamberimiz (sav) inkarcıların sözlü ve fiili olarak yaptıkları tüm bu iftira ve saldırılara karşı çok üstün bir sabır ve tevekkül göstermiş, onlara hep Kuran ahlakıyla karşılık vermiştir. Allah'ın indirdiğini hiçbir değişikliğe uğratmadan, hiç kimsenin çıkarını hesap etmeden, sadece Allah'tan korkup sakınarak hareket etmiştir. Yapılan tüm tehditlere, baskılara ve çıkarılan zorluklara rağmen, dini tebliğ etmeye devam etmiştir. Inkarcılara karşı verdiği bu mücadelenin yanı sıra, beraberindeki Müslümanların her türlü sorumluluğunu da birinci dereceden kendisi üstlenmiştir. Onları bir yandan tehlikelerden korurken, bir yandan da din ahlakını tebliğ ederek çevresindeki tüm insanları eğitmiştir.

Kuşkusuz Resulullah'ın bu üstün ahlakı, tüm Müslümanlar için çok önemli bir örnektir. Peygamberimiz (sav)'in, en zor şartlarda iken bile öncelikle dinin menfaatlerini, Müslümanların rahatını, güvenliğini ve huzurunu ön planda tutması, O'nun sahip olduğu üstün fedakarlık anlayışını göstermektedir. Savaşların en kızıştığı, Allah'ın Müslümanları açlık, yokluk, hastalık gibi sıkıntılarla denediği bir ortamda Peygamberimiz (sav), Müslümanlara karşı çok büyük düşkünlük göstermiş, onları merhamet ve şefkatle koruyup kollamıştır.

Sahabeler de Hz. Muhammed (sav)'in bu üstün fedakarlık anlayışını kendilerine örnek alıp, maddi manevi her konuda üstün bir ahlak sergilemişlerdir. Bu fedakarlık ruhuna dayanan birlik ve beraberlikleri sonucunda büyük bir kuvvet elde etmiş, Allah'ın rahmetiyle inkar edenlere ve müşriklere karşı büyük zaferler kazanmışlardır. Peygamberimiz (sav) döneminde çok küçük bir topluluk olan Müslümanların sayısı giderek büyük bir yükselişe artmış, İslamiyet tüm Arap Yarımadasına yayılmıştır.

Peygamber Efendimiz (sav) herşeyden önce nefsinden yana büyük fedakarlıklarda bulunmuş, iman edenlerin dünya ve ahiret menfaatleri için kendi nefsinden feragat etmiştir. Kuşkusuz İslam ahlakını yeni öğrenmekte olan kimselerin eğitimi, çoğu zaman büyük özveriler gerektirmiştir. Kuran'ın çeşitli ayetlerinde gerek Bedevi olarak adlandırılan göçebe kimselerin gerekse de kalpleri imana henüz yeni ısınmakta olan kişilerin cahilce tavırlarından bahsedilmektedir. Kuran'da yer alan bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Bedeviler, dedi ki: "İman ettik." De ki: "Siz iman etmediniz; ancak "İslam (Müslüman veya teslim) olduk deyin. İman henüz kalplerinize girmiş değildir. Eğer Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederseniz, O, sizin amellerinizden hiçbir şeyi eksiltmez. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir." (Hucurat Suresi, 14)

Bedeviler inkar ve nifak bakımından daha şiddetlidir. Allah'ın elçisine indirdiği sınırları bilmemeye de onlar daha 'yatkın ve elverişlidir.' Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 97)

Çevrenizdeki bedevilerden münafık olanlar vardır ve Medine halkından da nifakı alışkanlığa çevirmiş olanlar vardır. Sen onları bilmezsin, Biz onları biliriz. Biz onları iki kere azaplandıracağız, sonra onlar büyük bir azaba döndürülecekler. (Tevbe Suresi, 101)

Peygamber Efendimiz (sav) çevresindeki insanların cahilce tavırlarına daima en güzel şekilde, Kuran ahlakıyla

karşılık vermiştir. Kuran'da Resulullah'ın bu üstün ahlakı şöyle bildirilmektedir:

Ve şüphesiz sen, pek büyük bir ahlak üzerindesin. (Kalem Suresi, 4)

Andolsun, sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah'ın Resûlü'nde güzel bir örnek vardır. (Ahzab Suresi, 21)

Bir insanın çevresindeki kimselerin kimi zaman cahillikten, kimi zaman ise art niyet, kötü ahlak ya da zalimlikleri nedeniyle sergiledikleri bozuk tavırlara karşı sabır gösterebilmesi, tüm bunlara en güzel ahlak ile karşılık verebilmesi büyük bir fedakarlık örneğidir. Özellikle de kişinin haklı olduğu, hakkının yendiği, haksızlığa uğradığı durumlarda bu hakkından vazgeçebilmesi büyük bir üstünlüktür. Kimi zaman cahillik içerisinde olan kimseler, bu üstün ahlakı takdir edemeyebilir ya da farkına bile varamayabilirler. Ancak bu ahlakı yalnızca Allah'ın rızasını kazanabilmek için yaşayan derin iman sahipleri, affetmenin, sabır göstermenin, alttan almanın nefse en zor geldiği durumlarda bile nefislerinden feragat ederler. Resul-ü Ekrem Efendimiz de çevresindeki insanların kötü niyetli tavırlarına karşı, Allah rızası için kendi nefisinden yana fedakarlık göstermiş, daima onları doğru olana teşvik edip ıslah etme yolunu tercih etmiştir. Allah, Peygamberimiz (sav)'in müminlere karşı olan bu düşkünlüğünü, fedakarlığını ve güzel ahlakını ayetlerde şöyle bildirmektedir:

Allah'tan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar çevrenden dağılır giderlerdi. Öyleyse onları bağışla, onlar için bağışlanma dile ve iş konusunda onlarla müşavere et. Eğer azmedersen artık Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever. (Al-i İmran Suresi, 159)

Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz O'nun gücüne giden, size pek düşkün, mü'minlere şefkatli ve esirgeyici olan bir elçi gelmiştir. (Tevbe Suresi, 128)

Sözleşmelerini bozmaları nedeniyle, onları lanetledik ve kalplerini kaskatı kıldık. Onlar, kelimeleri konuldukları yerlerden saptırırlar. (Sık sık) Kendilerine hatırlatılan şeyden (yararlanıp) pay almayı unuttular. İçlerinden birazı dışında, onlardan sürekli ihanet görür durursun. Yine de onları affet, aldırış etme. Şüphesiz Allah, iyilik yapanları sever. (Maide Suresi, 13)

Hiz. Ayşe'den rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamberimiz (sav)'in bu güzel ahlakı "...Resullullah başkalarını nefesine tercih ederdi."¹ sözleriyle ifade edilmiştir. Hiz. Hüseyin'den rivayet edilen bir hadis-i şerifte ise alemlere rahmet olarak gönderilen Resulullah Efendimiz (sav)'in fedakar ahlakı şöyle anlatılmaktadır:

Babama Resullullah'ın oturuşunu sordum, şöyle buyurdu: "Allah Resulü ancak zikir üzerine otururlardı. Belli yerleri kendisine tahsis etmediği gibi, böyle yapmaktan insanları da sakındırırdı. Bir meclise vardığında, nerede meclis bitmişse (boş yer var ise) o noktada oturur ve sahabilere de böyle davranmalarını emrederdi. Kendisiyle oturan herkese payını verirdi. Onunla oturan hiç kimse, Resullullah'ın katında kendisinden daha üstünü olduğu kanaatine varmazdı. Kim Resullullah ile oturursa veya bir ihtiyacını Hiz. Peygamber'den almak için kendisine giderse, Hiz. Peygamber (sav) ona karşı sabreder, o Peygamberi bırakıp gidici olurdu. Kim Hiz. Peygamber (sav)'den bir ihtiyacını isterse ya o ihtiyacı yerine getirir veya tatlı söz söyleyerek onu geri gönderirdi. Onun güler yüzü, güzel ahlakı, o insanları zengin kılmıştı."²

Bir başka hadis-i şerifte Rabbimiz'in yüksek ahlak bağışlamış olduğu Hiz. Muhammed (sav)'in bu üstün tavrı şöyle anlatılmaktadır:

Yezid et-Teymi şöyle anlatıyor: Huzeyfe'nin yanındaydım. Bir kişi Huzeyfe'ye, "Eğer ben Peygamber zamanına yetişseydim onunla beraber savaşır ve büyük bir metanet gösterirdim" dedi. Huzeyfe ona "Sen mi öyle yapacaktın? Allah'a yemin ederim ki, Ahzab günü Hiz. Peygamber'le beraberdim. Şiddetli rüzgar ve korkunç bir soğuk vardı. Hiz. Peygamber "Bir kişi yok mudur ki, müşriklerden bir haber getirsin de kıyamet günü benimle beraber bulunsun." Sonra Hiz. Peygamber haber getirmem için beni gönderdi. Gidip Kureyş'in durumunu öğrendikten sonra Resullullah'a vardım. Düşmanın yanından döndükten sonra yine eskisi gibi titriyordum. Resullullah'a haberi verdim. Resullullah abasını bana giydirdi. Aba sırtındaydı ve onunla namaz kılıyordu. Ve sabaha kadar Hiz. Peygamber'in abası altında uyudum."³

Gösterdiği bu eşsiz ahlakın yanı sıra Resul-ü Ekrem Efendimiz, Kuran'ın "De ki: "Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, dirimim ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah'ındır." (Enam Suresi, 162) ayetinde bildirildiği

şekilde, tüm hayatını, malını, canını Allah'a adanmıştı. İslam ahlakının tüm insanlar arasında yaygınlaşması, huzur, barış ve sevgi ahlakının hakim olması için maddi ve manevi tüm imkanlarını ortaya koymuştu. Bu uğurda her türlü zorluğa büyük bir şevk ve teslimiyetle talip olmuştu.

İslami kaynaklara göre, Resul-ü Ekrem Efendimiz (sav) üç sene kadar tebliğ faaliyetlerini gizliden gizliye sürdürmüş, tebliğinde son derece ihtiyatlı davranmıştır. Bu dönemde pek çok kişi Müslümanlığı kabul etmiş ve İslamiyet giderek güç kazanmıştır. Üç senenin sonunda ise Allah'ın emri üzerine Peygamber Efendimiz (sav) peygamberliğini ve İslamiyet'i, Kureyşli kabilelerin her birine ayrı ayrı açıkça ilan etmiştir. Kureyşli müşrikler eziyet ve düşmanlığa yeltenerek Peygamberimiz (sav)'in davetine karşı çıkmışlardır. Ona karşı amansız bir mücadeleye girmiş, ellerindeki bütün imkanları kullanarak bu mübarek insanı etkisiz hale getirmeye çalışmışlardır. Bunun için ise mümkün olan her türlü eziyet ve hatta suikast yöntemlerine başvurmuşlardır. Başta Ebu Leheb ve karısı Ümmü Cemil, Ebu Cehil olmak üzere, Kureyş kabilelerinin önde gelenleri Resulullah'ı durdurabilmek için büyük mücadeleler vermişlerdir.

Ancak İslamiyet'in yayılmasını önleyebilmek için başlattıkları tüm girişimler sonuçsuz kalmıştır. Bu durum Mekke müşrikleri ve kavmin önde gelenlerini oldukça rahatsız etmiştir. Aleyhteki tüm çabalarına rağmen Müslümanların sayısı gün geçtikçe artmış ve İslamiyet, Mekke dışındaki kabileler tarafından da kabul görmeye başlamıştır. Hz. Ömer, Hz. Hamza gibi önde gelen kimselerin de Müslümanların safına katılması ve bu yolla İslam'ın giderek güçlenmesi bu kimseleri oldukça tedirgin etmiştir. Yaptıkları işkencelerle, şiddet gösterileriyle kimseyi dininden çeviremediklerini, İslamiyet'in yayılmasını engelleyemediklerini görmüşlerdir. Bu durumda yeni bir yöntem arayışına gitmiş ve Müslümanları baskı ve boykot yöntemleriyle durdurmaya çalışmışlardır. İttifakla aldıkları boykot kararlarına göre Müslümanlarla ve onları koruyan kabilelerle ticari hiçbir münasebette bulunulmamasına karar vermişlerdir. Bu karara göre onlara hiçbir şey satılmayacak ve onların mallarından hiçbir şey alınmayacaktı.

Kabe duvarına yazılı olarak astıkları bu kararlar kısa sürede tüm Mekkeliler tarafından uygulamaya geçirilmiştir. Bu katı boykot nedeniyle Müslümanlar topluca bir yere taşınarak birarada yaşamaya başlamışlardır. Müşrikler, boykota uğrayanların toplandıkları mahalleye neredeyse hiçbir gıda malzemesi sokmuyorlardı. Sadece Hac mevsiminde dışarı çıkıp alışverişte bulunmalarına izin veriyorlardı. Ancak bu durumda da köşe başlarında durarak onlara bir şey aldırılmamak için ellerinden gelen her türlü engellemeyi yapıyorlardı. Kimi zaman Müslümanlara mal satmamaları için satıcıları tehdit ediyor, kimi zaman ise satıcıların tüm mallarını satın alarak Müslümanların alabilecekleri bir şey bırakmıyorlardı. Mekke'ye yiyecek getiren kervanları şehrin dışında karşılayıp çeşitli vaatlerle onları Müslümanlar aleyhinde kışkırtıyorlardı.

Bu dönemde boykota uğrayan Müslümanlar, dışarıdan fazla bir şey alamadıklarından kısa sürede şiddetli bir açlık ve kıtlıkla karşı karşıya kaldılar. Bu dönemde Resul-ü Ekrem Efendimiz (sav), amcası Ebu Talip ve Hz. Hatice boykota uğrayanların ihtiyaçlarını giderebilmek için tüm mal varlıklarını harcadılar. Tam üç sene süren bu boykot ile oluşturdukları sıkıntı, açlık ve kıtlık ortamına rağmen, inkar edenler yine de İslamiyet'in yayılmasını önleyemediler. Resul-ü Ekrem Efendimiz bu ağır şartlar altında, büyük fedakarlıklarla tebliğ görevini en güzel şekilde yerine getirmişti.

Üç senenin sonunda Kureyşli ileri gelenler boykotu çeşitli sebeplerle sona erdirmek durumunda kaldılar. Ancak Müslümanlar aleyhinde çaba harcamaktan vazgeçmediler. Bu dönemde Mekke'nin sözü dinlenen isimlerinden biri olan ve Müslümanlığı kabul etmemesine rağmen, Peygamberimiz (sav)'i ilk günden itibaren koruyup destekleyen amcası Ebu Talip ve Peygamberimiz (sav)'in hanımı Hz. Hatice'nin vefatı Kureyşlilerin cesaretlerinin daha da artıp harekete geçmelerine neden oldu. Ebu Talip'in konumu nedeniyle o zamana dek Peygamberimiz (sav)'e yönelik bir girişiminde bulunmaktan çekinen Kureyş'in önde gelenleri, bu durumun ortadan kalkmasını fırsat bildiler. Peygamber Efendimizin tebliğini durdurabilmek ve Müslümanların dinlerini yaşabilmelerini engelleyebilmek için her türlü zulüm, baskı, işkence, tehdit ve eziyet yöntemine başvurdular.

İslam'ın tebliğinin onuncu yılında Peygamber Efendimiz (sav), giderek artan bu sözlü ve fiziksel baskılar karşısında Mekke dışındaki bir topluma seslenmeye karar vermiştir. Hz. Zeyd bin Harise ile birlikte Arabistan'ın önemli bölgelerinden biri olan Taife giderek oradaki Sakif kabilesini İslamiyet'i kabul etmeye ve onları Kureyş müşriklerine karşı Müslümanları korumaya davet etmiştir. Taifte kaldığı on gün boyunca kabilenin ileri gelenlerine İslam'ı anlatmıştır. Ancak Lat adlı büyük bir puta tapınan Taifliler arasında Peygamberimiz (sav)'in tebliğine uyan olmamıştır. Resulullah, kentin önde gelen isimleriyle tek tek konuşmuş, ama bu kimselerin cehalet, kibir ve düşmanlık içerisinde olduğunu görmüştür. Resulullah buradaki insanların Hz. Zeyd bin Harise ve kendisine karşı yönelttikleri sözlü ve fiili saldırılara karşı sabretmiştir.

Peygamberimiz (sav), her an ölüm, işkence, açlık ve sürgün gibi tehditler altında yaşayan Mekke'deki Müslümanları, bu zor şartlardan kurtarmak için her yolu denemiştir. O dönemin zor koşulları altında, rivayetlerde

bildirildiği üzere, yürüyerek Taife gitmesi ve buradaki putperest insanlara doğru yolu gösterebilmek için elinden gelen herşeyi yapması Resulullah'ın üstün ahlakının tecellilerindendir. Nitekim burada da, rivayetlerde anlatıldığı üzere bu cahil insanların çeşitli eziyetleriyle karşı karşıya kalmıştır. Ancak Peygamber Efendimiz (sav) İslamiyet'in yayılması ve Müslümanların güvenliğe kavuşması için tüm bunları göze almış, fedakarlıkta tüm Müslümanlara örnek olmuştur.

Peygamberimiz Mekke'ye dönüşünde Kureyşlilerin Müslümanlara baskılarını şiddetlendirdiklerini görmüş ve İslamiyet'i diğer kabilelere tebliğe devam etmiştir. Hac mevsiminde Mekke çevresinde konaklayan ya da yılın belirli dönemlerinde kurulan panayırıları gezmeye gelen Arap kabileleriyle görüşmüş, Kuran'ı anlatarak onları İslam'a davet etmiştir. Peygamberimiz (sav) bu dönemde de pek çok zorlukla karşılaşmış, ama Allah rızası için tüm bunlara güzel bir sabır ve tevekkülle karşılık vermiştir. Resulullah'ın İslam'a çağırdığı kabileler kimi zaman Peygamberimiz (sav)'e düşmanca tavırlarla karşılık vermişlerdir. Ancak Resulullah bu zor şartlar altında da tebliğine devam etmiştir. Resul-ü Ekrem Efendimiz (sav) tebliğini yaparken, Ebu Leheb gibi müşriklerin aleyhte yürüttükleri faaliyetlere de karşı koymak durumunda kalmıştır. Aynı dönemde Ebu Leheb de Mekke çevresine gelen kabilelerle görüşüp, Peygamberimiz (sav) hakkında iftira dolu sözler söyleyerek onları etkilemeye, Resulullah'ın tebliğini dinlemelerine engel olmaya çalışmıştır.

H. Muhammed (sav)'in peygamberliğinin 11. senesinde Medine'den gelen altı kişilik bir kabile Peygamber Efendimizin tebliğinin vesilesiyle Müslüman olmuşlardır. Kabileleri tarafından sevilen ve söz sahibi olan bu kişiler Medine'ye döndüklerinde akrabalarını da İslam'a davet etmiş ve kısa sürede İslamiyet Medine'de geniş ölçüde yayılmıştır. Bu tarihten sonraki iki Hac mevsiminde tekrar kabileler halinde Mekke'ye Peygamberimiz (sav)'le görüşmeye gelen Medineliler, Allah'ın Resulüne bağlılık ve itaat sözü vermişlerdir. Medinelilerin Peygamberimiz (sav)'e biat ettiğini duyan Mekkeli müşrikler ise, Müslümanlara olan baskılarını daha da artırarak, Mekke'yi iman edenler için yaşanmaz hale getirmeye çalışmışlardır. Bu dönemde Allah'tan gelen vahiy üzerine H. Muhammed (sav) Mekkeli Müslümanlara Medine'ye hicret edeceklerini bildirmiştir. Mekkeli müşrikler, Müslümanların Medine'deki müminlerle birleşerek büyük bir güç elde edecekleri endişesiyle, Müslümanların hicret etmelerine de engel olmaya çalışmışlardır. Kimilerini tutuklayıp işkence etmiş, kimilerinin de "yollarını keserek" onlara zorluk çıkarmak istemişlerdir.

Peygamberimiz (sav) Allah'ın emri gelene kadar H. Ebubekir ve H. Ali ile birlikte Mekke'de bir süre daha kalmıştır. H. Muhammed (sav)'in Allah'ın ilâhi koruması altında olduğundan gafil olan Ebu Cehil, Ebu Leheb ve inkar edenlerin diğer önde gelenleri, pek çok defa deneyip başarısız olduklarını gördükleri halde, Peygamberimiz (sav)'e karşı fiili bir saldırı daha düzenlemeye karar vermişlerdir. Bu amaçla Kureyş'in her kabilesinden güçlü birer kişi seçilmiş ve bu kişilerin H. Muhammed (sav)'e karşı hep birlikte bir tuzak hazırlamalarına karar verilmiştir. Böylece her kabilenin olaya dahil olacağını ve bu yüzden Peygamberimiz (sav)'in kabilesinin bu duruma karşılık veremeyeceğini düşünmüşlerdir. Allah Kuran'da Peygamber Efendimize hazırlanan bu tuzağı şöyle bildirmektedir:

Hani o inkar edenler, seni tutuklamak ya da öldürmek veya sürgün etmek amacıyla, tuzak kuruyorlardı. Onlar bu tuzağı tasarlıyorlarken, Allah da bir düzen (bir karşılık) kuruyordu. Allah, düzen kurucuların (tuzaklarına karşılık verenlerin) hayırlısıdır. (Enfal Suresi, 30)

Ancak Resulullah, ayetten de anlaşıldığı üzere, puta tapan müşriklerin tüm girişimlerinden olduğu gibi, Allah'ın yardımıyla bu tuzaktan da korunmuştur. Bu olayın ardından H. Ebubekir ile birlikte Medine'ye doğru yola çıkan Peygamberimiz (sav)'e yeni bir tuzak daha kurulmuş, Mekke'nin önde gelenleri Resulullah'ın arkasından O'nu bulabilmek için silahlı kişiler göndermişlerdir. Ancak Allah'ın ilâhi korumasıyla Peygamber Efendimiz (sav)'e kurulan bu tuzak da boşa çıkmıştır. Allah Kuran'da H. Muhammed (sav)'in içerisinde bulunduğu bu durumu şöyle bildirmiştir:

Siz O'na (peygambere) yardım etmezseniz, Allah O'na yardım etmiştir. Hani kafirler ikiden biri olarak O'nu (Mekke'den) çıkarmışlardı; ikisi mağarada olduklarında arkadaşına şöyle diyordu: "Hüznü kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." Böylece Allah O'na 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmişti, O'nu sizin görmediğiniz ordularla desteklemiş, inkar edenlerin de kelimesini (inkar çağrılarını) alçaltmıştı. Oysa Allah'ın kelimesi, Yüce olandır. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 40)

Peygamber Efendimiz (sav)'i durdurmak için kurulan tuzaklar elbette ki bu kadarla sınırlı kalmamıştır. Ebu Leheb, Ümmü Cemil ve Ebu Cehil gibi müşriklerin önde gelenleri hemen her fırsatta Resul-ü Ekrem Efendimiz (sav)'e zorluk çıkarmaya, ona eziyet vermeye çalışmış ve pek çok kere öldürme girişiminde bulunmuşlardır. Allah'ın Resulü'ne ve hak dine karşı çirkin cesaret gösteren bu kimseler hakkında Allah ayetlerde şöyle bildirmiştir:

Ebu Leheb'in iki eli kurusun; kurudu ya. Malı ve kazandıkları kendisine bir yarar sağlamadı. Alevi olan bir

ateşe girecektir. Eşi de; odun hamalı (ve) Boynuna bükülmüş bir ip (bağlanmış) olarak. (Mesed Suresi, 1-5)

Peygamber Efendimiz (sav), bir yandan putperest kavminin bu tavırlarına karşı mücadele ederken bir yandan da güzel ahlakıyla, fedakarlığı, kararlılığı ve teslimiyeti ile çevresindeki tüm Müslümanlara örnek olmuştur. Hadis-i şeriflerde Resulullah'ın üstün ahlakı ve cömertliği şöyle bildirilmektedir:

Resul (sav) hayır işlerinde insanların en cömerti idi. Peygamber (sav) hayır yönünden esmekte olan rüzgardan bile daha cömertti.[4](#)

Kendisinden bir şey istenildiği zaman asla "yoktur" demezdi ve kendisinden istenilen hiçbir şeyi esirgemezdi.[5](#)

"Resulullah (sav) insanların en cömerdi, en cesuru ve şecaatlisiydi."[6](#)

Ebu Zerr bana şunları söyledi: "Ey kardeşimin oğlu! Ben Hz. Peygamber'in yanına gitmiştim. Elimden tutarak bana "Ey Ebu Zerr! Uhud Dağı kadar altın ve gümüşüm olsa ölmeden önce bir kıratını dahi bırakmaksızın Allah yolunda infak etmeyi isterdim" buyurdular.[7](#)

Diğer bir hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (sav)'in Hz. Ayşe'ye şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

"Malı toplayıp da harcama hususunda cimri davranma ki Allah rızkını senden keser, saklayıp elinde infak etmeksizin tutma ki Allah da senden meneder."[8](#)

Bir başka hadiste ise Peygamberimiz (sav)'in bu konudaki üstün ahlakı şöyle anlatılmaktadır:

Ayşe (R. Anha)'ya dedim: "Resulullah (sav) aile efradının içinde nasıl idi?" Cevap verdi: "İnsanların en yumuşağı, insanların en cömerdi idi. Güler yüzlü ve tebessüm sahibi idi..."[9](#)

Müslümanlara üstün ahlakıyla en güzel şekilde örnek olan Resulullah (sav), bir hutbesindeki sözleriyle müminleri cömertliğe şöyle teşvik etmiştir:

Bir hutbesinde Allah'a hamdu senalar ettikten sonra; "Ey insanlar! İyi bilin ki Allah Teala sizlere din olarak İslam'ı seçmiştir. İslamınızı cömertlik ve güzel ahlakla süsleyiniz. Bilmenizi isterim ki, cömertlik kökü cennette, dalları ise dünyada bulunan bir cennet ağacıdır. İcinizden cömertlik edenler o dallardan birine yapışmış olup, bu dal onu cennete götürcektir. Cimrilige gelince, o da kökü cehennemde, dalları ise bu dünyada bulunan bir ağaçtır. Ki cimrilik yaparak kendi dallarından birine tutunanı cehenneme götürür." Daha sonra Peygamber (sav) iki kez; "Allah yolunda cömert olun" buyurdular.[10](#)

KAYNAKLAR

- 1- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Cilt 1, Sentez Neşriyat, Temel Eserler Serisi: 2/1, sf. 297 (Terğib, V/148; Beyhaki Hz. Aişe'den)
- 2- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Cilt 1, Sentez Neşriyat, Temel Eserler Serisi: 2/1, sf. 28
- 3- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Sentez Neşriyat, Cilt 1, Temel Eserler Serisi: 2/1, sf. 318 (Müslim)
- 4- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Cilt 3, Sentez Neşriyat, Temel Eserler Serisi: 2/3, sf. 129 (Sıfatü's-Safve, I/69 (Buhari ve Müslim, Cabir b. Abdillâh'tan)
- İbn-i Kesir, Peygamberimizin Şemâilî Mu'cizeleri, Temel Neşriyat, sf. 84
- 5- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Cilt 3, Sentez Neşriyat, Temel Eserler Serisi: 2/3, sf. 129 (Heysemi, IX/13)
- İbn-i Kesir, Peygamberimizin Şemâilî Mu'cizeleri, Temel Neşriyat, sf. 84
- 6- İbn-i Kesir, Peygamberimizin Şemâilî Mu'cizeleri, Temel Neşriyat, sf. 86
- 7- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Cilt 2, Sentez Neşriyat, Temel Eserler Serisi: 2/2, sf. 196 (Heysemi X/239 (Bezzar'dan. Ayrıca Taberani'nin de benzer şekilde rivayet ettiği kaydedilir)
- 8- İbn-i Kesir, Peygamberimizin Şemâilî Mu'cizeleri, Temel Neşriyat, sf. 87
- 9- İbn-i Kesir, Peygamberimizin Şemâilî Mu'cizeleri, Temel Neşriyat, sf. 89
- 10- Muhammed Yusuf Kandehlevi, Hayatü's Sahabe, Hz. Muhammed ve Ashabının Yaşadığı İslami Hayat, Cilt 2, Sentez Neşriyat, Temel Eserler Serisi: 2/2, sf. 192 (Kenz III/310 (İbn Asakir, Enes'ten)